

Bemötande med anledning av besvär i ett miljö- och vattenhushållningstillståndsärende

Bygg- och miljönämnden 08.11.2023 § 161
397/11.01.00/2022

Beredare

Miljövärdinspektör Tomas Kull, tfn 040 488 5970
fornamn.efternamn@pargas.fi

Regionförvaltningsverket i Södra Finland har 14.6.2023 dnr ESAVI/37531/2021 beviljat Heimon Kala Oy ett nytt tidsbundet miljö- och vattenhushållningstillstånd till odling av fisk i nätbassänger på vattenområde tillhörande fastighet 445-651-1-30 i Storströmmen mellan Korpo och Nagu. Tillståndet är giltigt t.o.m. 31.12.2033. Det är fråga om fortsättning på befintlig fiskodlingsverksamhet som har pågått sedan 1980-talet.

Heimon Kala Oy hade ansökt om tillstånd till att få sammanslå fiskodlingen i Hupaniitty med fiskodlingen i Storströmmen, samt tillstånd till att öka mängden kväve i fodret från 10 000 kg till högst 12 700 kg per år och mängden fosfor från 1 400 kg per år till högst 1 600 kg per år. Bygg- och miljönämnden gav ett utlåtande om ansökan 6.4.2022 § 56. Regionförvaltningsverket har i tillståndsbeslutet förkastat Heimon Kala Oy:s ansökan till den del det gällde sammanslagning av de två fiskodlingarna, samt begränsat mängden kväve i fodret till högst 10 000 kg per år och mängden fosfor till högst 1 200 kg per år. I fiskodlingen hålls regnbågsyngel som är första året i havet. Tillväxten har under perioden 2016 - 2020 varit i genomsnitt 161 000 kg fisk per år, medan näringsbelastningen på vattendraget under samma period varit i genomsnitt 5 250 kg kväve och 477 kg fosfor per år.

██████████ har hos Vasa förvaltningsdomstol anfört besvär över regionförvaltningsverkets beslut. Besvärställarna yrkar, hänvisande till fiskodlingens negativa inverkan på vattenmiljön, att tillståndet skall upphävas och att fiskodlingen avslutas på nuvarande plats. Till besvärsskriften har bifogats ett sakkunnigutlåtande, samt analysresultat från egna vattendragsundersökningar i närområdet 2018 - 2020.

Det är ett obestridligt faktum att odling av fisk i nätbassänger medför utsläpp av näringsämnen (kväve, fosfor) till vattendragen. I Skärgårdshavet står fiskodlingen för 3 % av den antropogena fosforbelastningen och 2 % av kvävebelastningen. Sett till hela havsområdet är belastningen 2 % respektive 1 %. Jämfört med början av 1990-talet har fosforbelastningen från fiskodling minskat med 74 % och kvävebelastningen med 64 % tack vare förbättrade odlingsmetoder och bättre foder. Nationellt har utsläppen av näringsämnen från fiskodling i dagsläget ingen större betydelse. Lokalt kan utsläppen däremot orsaka problem med övergödning. Hur mycket näringshalten i vattnet ökar och vilka följderna av den blir beror på hur stor belastningen är i förhållande till de rådande utspädningsförhållandena. Den nu aktuella odlingsplatsen i Storströmmen har ansetts ha goda utspädningsförhållanden, vilket stöds av kontrollprogrammets vattendragsundersökningar och den genomströmningsundersökning som genomfördes 2019 av Luode Consulting. Även i de vattendragsundersökningar som besvärställarna låtit utföra 2018 - 2020 ses enbart små skillnader i ytvattnets totalfosfor- och totalkvävehalter samt i produktionsskiktets klorofyllhalter mellan provtagningsstationerna för stugstränderna och

provtagningsstationerna i fiskodlingarnas kontrollprogram, vilket även laboratoriet påpekat.

Besvärställarnas oro över Skärgårdshavets tillstånd är förståelig, men man bör komma ihåg att en orsak till Östersjöns dåliga tillstånd beror på dess morfologi och den permanenta saltskiktningen av vattenmassan. Saltskiktningen gör att Östersjöns djupvatten inte tillförs syrerikt vatten i samband med höst- och vårinversionen eller i samband med stormar. Stora delar av Östersjöns djupvatten lider därför av syrebrist. Syrebristen leder i sin tur till att stora mängder fosfor frigörs från sedimenten, upptill 250 000 ton årligen (Lappalainen & Stigebrandt, MOT: Itämeren väärä diagnoosi, yle, 2008).

Sedimentundersökningar har visat att syrefria botten och cyanobakterieblomningar har förekommit i Östersjön i tusentals år. Situationen har förvärrats de senaste decennierna till följd av allt färre och oregelbundna saltpulser från Nordsjön. Saltpulserna från Nordsjön är den enda naturliga mekanism som tillför syrerikt vatten till Östersjöns djupvatten. Den under tusentals år ackumulerade näringsdepån på djupt vatten bromsar upp förbättringen av Östersjöns tillstånd oavsett effektiva nedskärningar av den externa näringsbelastningen.

Vasa förvaltningsdomstol har begärt Pargas stads och Pargas stads miljöförvaltningsmyndighets bemötande med anledning av besvären senast 26.10.2023. Tilläggstid har getts till 16.11.2023.

Kompletterande material	Länk till ansökningshandlingarna och beslutet: https://ylupa.avi.fi/fi-FI/asia/2091495 Besvärsskriften med bilagor
Föredragande	Ledande miljöförvaltningsinspektör Päivi Paavilainen, tfn 040 6277 470 fornamn.efternamn@pargas.fi
Beslutsförslag	Bygg- och miljönämnden beslutar ge beredningen ovan som sitt bemötande till Vasa förvaltningsdomstol. Förvaltningsdomstolens dnr: 871/2023
Beslut	Förslaget godkändes.
Delgivning	Vasa förvaltningsdomstol Stadsstyrelsen (till kännedom)